

midwinter

21/12/2008 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

De dag is op z'n kortst en de nacht heerst met zijn duisternis over het koude en natte land. Onze Germaanse voorvaders vierden op 21 december de midwinternacht door met een groot vuur de terugkomst van de lente af te dwingen.

Dat kunnen we tegenwoordig natuurlijk een stuk beter: honderdduizenden lichtjes worden in bomen en tuinen gehangen, knipperende rendieren en kerstmannen sieren vele ramen en dan is er natuurlijk het gehele jaar door de rode gloed van de steden met hun duizenden straatlantaarns en verlichting van monumentale gebouwen. Pikdonker is het helaas vrijwel nergens meer in Nederland, het is nu altijd dag, altijd zomer.

Het schijnt trouwens erg mooi te zijn dat pikdonker: je kan dan de Melkweg zien. Het geeft je ook het gevoel van de eindigheid van het leven: alles in de natuur lijkt dood te zijn. Des te wonderlijker is het straks om weer winterakoniet te zien of de eerste krokussen. Zonder winter geen lente, zomer en herfst. Zonder dood geen leven. Maar niemand wil dood en dus is het licht altijd aan. Toch is die illusie niet vol te houden.

In Drenthe kan het nog behoorlijk donker zijn. De duivel waart hier nog rond in het veen, evenals nog oudere demonen en geesten. En eeuwenlang hebben de Drenthen hen verjaagd met vuur en kabaal. Geen bisschop uit Het Sticht heeft dit ooit kunnen uitbannen. Het zit gewoon te diep. Midwinter en donker en ik ben in Drenthe. Ik rijd vanuit Schoonebeek naar het Bargerveen, het laatste woeste veengebied in Nederland. Het is stil als ik de motor van de auto uitzet en donker als ik de lichten doof.

Ik loop over een duister pad en alles om me heen is koud en nat. De bomen zijn kaal en het water van het veen gitzwart. Een angstig gevoel bekruipt me, waarom doe ik dit? Is het wel een goed idee om als enige levende ziel hier rond te dwalen?

Ik moet denken aan de duivel. Ooit verkocht een turfschipper uit Erica zijn ziel aan de duivel: elke brug ging vanzelf omhoog. Maar aan het eind van zijn leven verscheen de duivel aan het sterfbed van de schipper om zijn ziel te halen.

Denkend aan de schipper en de duivel loop ik steeds verder de duisternis in. Achter een berk zie ik een schijnsel, een rood licht. Ik word nu echt heel bang en wil het op een lopen zetten, maar dat heeft geen zin. In het veen moet je rustig blijven, anders zak je erin weg en is het afgelopen met je. Het rode schijnsel wordt steeds feller en lijkt wel te vliegen, de duivel is los!

Tot ik me opeens beseft dat er sinds kort windmolens staan aan de rand van het Bargerveen. De rode lampen moeten verhinderen dat er vliegtuigen tegenaan vliegen.

Even heb ik mogen ervaren wat onze voorvaders gevoeld en gedacht moeten hebben. Ik start de auto en klik de lichten aan, er klinkt een kerstlied op de radio. Ik rijd terug naar de bewoonde wereld waarin het altijd licht is, maar mijn benen trillen nog steeds van de schrik die ik in het veen heb ervaren.

Angst doet je beseffen dat je leeft en moet je niet verlammen om te leven.